

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง ลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูสุศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร เป็น การวิจัยโดยการออกแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาใน ระดับมัธยมศึกษาไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพ มหานคร โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-5-6) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย ในกรุงเทพมหานครสังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2528 จำนวน 96 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหารโรงเรียน ๗ ละ 2 คน รวม 192 คน และครูสอน สุศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายรวมทั้งสิ้นจำนวน 263 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ ของครูสุศึกษาซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยทำเป็นแบบสอบถามที่ใช้รูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งถามเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษา 5 ด้าน จำนวน 102 ข้อ ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนทางด้านสุขภาพ)

(20 ข้อ)

2. ด้านการสอนและการสื่อความหมาย (30 ข้อ)
3. ด้านการปฏิบัติงานสุขศึกษาในโรงเรียน (16 ข้อ)
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (20 ข้อ)
5. ด้านบุคลิกภาพ (16 ข้อ)

แบบสอบถามส่วนนี้กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น ซึ่งมี 5 ระดับ

ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย	เท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยทั่วไป ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุขศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการสุขศึกษาในโรงเรียน และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัยเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางสุขศึกษา 10 ท่าน (ดูภาคผนวก ก) ได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ส่วนนภาษา และให้ข้อคิดเห็นนำไปปรับปรุงเครื่องมือนี้ให้ถูกต้องเหมาะสม หลังจากนั้นข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแบบสอบถามแล้วจึงนำแบบสอบถามนั้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมของข้อความ และส่วนภาษาที่แก้ไข หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูสุขศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2528 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 22 คน เพื่อดูความชัดเจนของคำสั่ง และความเข้าใจในข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขสำหรับใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริงต่อไป

เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

เป็นอาจารย์หรือนักวิชาการในสาขาวิชาสุศึกษา ซึ่งมีวุฒิระดับปริญญาโท หรือ เป็นนักวิชาการในสายวิชาสุศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 58 วัน คือ ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2529 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2529 ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 399 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.69 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ และคิดเป็นค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยนำมาแจกแจงหาค่าความถี่ในแต่ละข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกสรุปรวมในแต่ละด้านโดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ในเรื่องลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) การคำนวณผลการวิเคราะห์สถิติเหล่านี้ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSSX)
4. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
5. เสนอข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. หาค่าร้อยละ จากสูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2522 : 95)

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

2. หาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) จากสูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2522 : 85)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย, ค่ามัชฌิม เลขคณิต

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2522 : 99)

$$SD = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x = คะแนนที่ได้ตามสเกล

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่ม โดยในขั้นต้น ผู้วิจัยได้ทดสอบนัยสำคัญของความแปรปรวน แล้วทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 กรณี คือ

4.1 ในกรณีค่าความแปรปรวนไม่เท่ากัน ผู้วิจัยใช้สูตรหาค่าที (t-test)

ดังนี้ (Douglas C. Montgomery 1976 : 25)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดยที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df)} = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1+1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2+1}} - 2$$

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ตามลำดับ

4.2 ในกรณีค่าความแปรปรวนเท่ากัน ผู้วิจัยใช้สูตรหาค่าที (t-test) ดังนี้

(Douglas C. Montgomery 1976 : 24)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{S_p \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}$$

$$\text{โดยที่ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df)} = n_1 + n_2 - 2$$

$$\text{และ } S_p^2 = \frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$